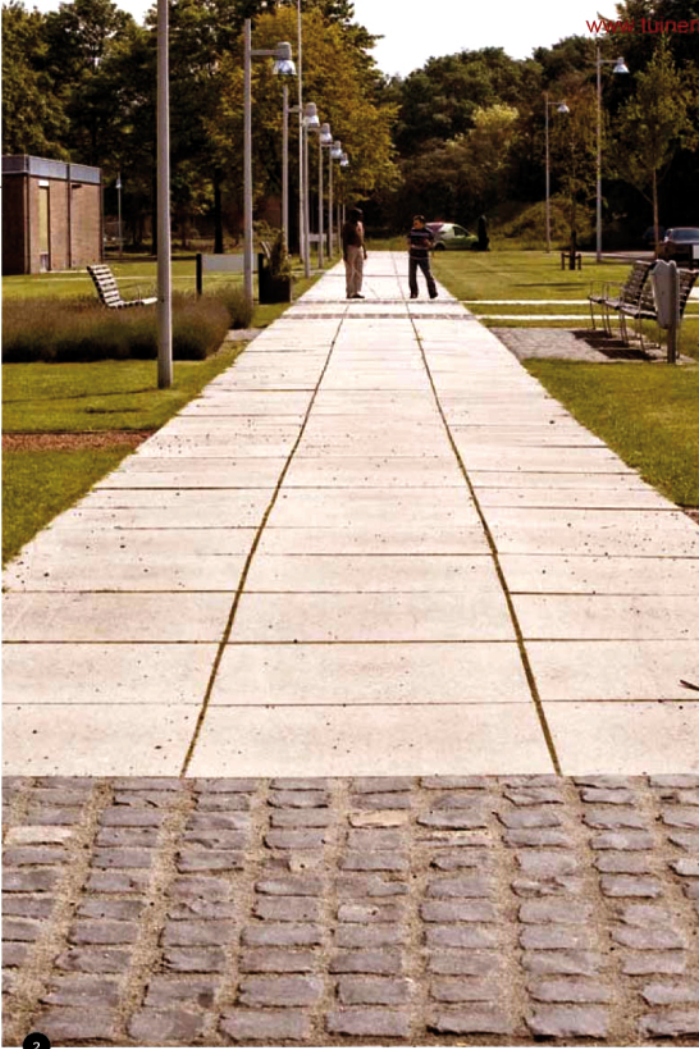

Omgaan met beperkingen

Visio Het Loo Erf • Apeldoorn

1 De zijpaden die vanaf het hoofdpad naar de gebouwen leiden, zijn bestraat met lichtgrijze 30 x 15 cm trottoirtegels met een klein facet. Daarmee bereik je volgens Bosch een vast en stevig oppervlak. Voor de beheerpaden is rood gravel gebruikt. Dit materiaal voelt duidelijk anders aan en geeft daarmee het signaal af dat de paden niet bij de dagelijkse route horen.

2 Een 3 m brede wandelstrip doorkruist van west naar oost het terrein van het revalidatiecentrum en ontsluit de verschillende gebouwen op een eenduidige manier. Auto's zijn er verboden, zodat de blinde en slechtziende cliënten zich er veilig weten.

In rechte lijn van A naar B

Voor volwassenen die plotseling blind worden lijkt de wereld ineens bezaaid met hindernissen. Om hen op het revalidatiecentrum Visio Het Loo Erf geen strobeed in de weg te leggen, ontwierp veenenbos en bosch landschapsarchitecten een eenvoudige wandelstrip met heldere oriëntatiepunten. In een rechte lijn van A naar B. Zonder opsmuk.

Tekst Miranda Vrolijk • Beeld Gerdien de Nooy

Veilig, dat is hét kenmerk van de buitenruimte van Visio Het Loo Erf in Apeldoorn. Volwassenen die op latere leeftijd blind of slechtziend zijn geworden, komen hier terecht om te revalideren. Of in de woorden van landschapsarchitect Jeroen Bosch 'om met hun nieuw verworven beperking om te gaan'. Dat deze mensen te kampen hebben met grote onzekerheid en een verlies aan zelfvertrouwen, is niet moeilijk voor te stellen. „Mensen zijn onthand, ze moeten zich hier snel thuis en op hun gemak voelen. Daarom is het terrein zo ingericht dat ze na één keer weten hoe het werkt.”

Het ontwerp van bureau veenenbos en bosch in Arnhem blinkt uit door zijn eenvoud. Van rand tot rand bestaat het langgerekte terrein uit gras met centraal daarin een heldere wandelstrip die de twee uiteinden ervan verbindt: van het sportveld enerzijds tot het Omega-gebouw anderzijds. Gebruikers lopen zo in een rechte lijn van A naar B. De gebouwen langs de strip worden allemaal op dezelfde manier ontsloten.

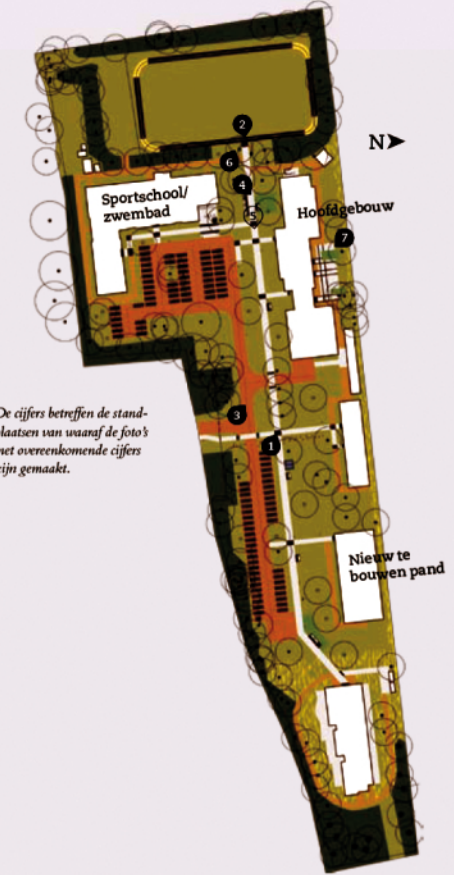
Parallel aan het wandelpad loopt een rijweg die naar de parkeerplaatsen leidt. Slechts op één plek kruist die weg het wandelpad. Dit is echter bestemmingsverkeer dat bijvoorbeeld de keuken komt bevoorraden. „Dat was de kernvraag van de opdracht”, zegt Bosch, „hoe de auto's en de cliënten van elkaar te scheiden.” In het L-vormige gebouw zijn namelijk een sportschool en een zwembad gevestigd, die gedeeld worden met 'gewone gebruikers'. Zij betreden het terrein veelal met de auto. Met de ingetogen vondst van de rechte lijn en de strikte scheiding tussen auto's en voetgangers wist de landschapsarchitect in 2005 de opdrachtgever te overtuigen.

Destijds was besloten om het gehele terrein dat in de jaren zeventig is ingericht een grondige opknappbeurt te geven. Een groot W-vormig gebouw dat midden op het grondgebied van Visio Het Loo Erf stond, werd gesloopt. In de toekomst wordt dit vervangen door een nieuw pand dat aan de rand van het gebied komt te staan. Daarmee heeft het terrein een heldere stedenbouwkundige opzet gekregen omdat alle gebouwen zich aan de grenzen bevinden. Het groen rondom de bebouwing dat voornamelijk uit heesterbeplanting en bosplantsoen bestond, was het centrum inmiddels te onderhoudsintensief geworden. Bovendien maakte de beplanting het terrein er niet overzichtelijker op. Ook die moest daarom op de schop.

Geen kakafonie aan signalen

Bosch heeft in zijn ontwerp het er niet bovenop willen leggen dat de ruimte voor mensen met een visuele beperking is. „Het moet ook mooi zijn voor kijkers, en geen kakafonie aan signalen worden.” In de paden zijn daarom niet de gebruikelijke ribbeltegels gebruikt die blinden en slechtzienden helpen oriënteren, maar andere materialen. Het hoofdpad dat het gehele grondgebied doorkruist en nu voor de helft is aangelegd, bestaat uit grote lichtgrijze betontegels. Die steken af ten op zichte van het gras, enerzijds uiteraard omdat de materialen heel anders aanvoelen, maar anderzijds ook omdat slechtzienden gras als donker ervaren.

De zijpaden die vanaf het hoofdpad naar de gebouwen leiden, zijn bestraat met lichtgrijze 30 x 15 trottoirtegels met een klein facet. Op de kruisingen is donker natuursteen toegepast. ▶

De cijfers betreffen de standplaatsen van waaraf de foto's met overeenkomende cijfers zijn gemaakt.

Foto: Rem Kromhout

Jeroen Bosch, veenenbos en bosch landschapsarchitecten, www.veenenbosbosch.nl

Technisch advies door SmitsRinisma in Zutphen
Aanleg en onderhoud door Verhoeve Groep in Hoog-Keppel

